

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

เอกสารชั้นต้น

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. แผนผัง ผ.สบ.8.1/21 แบบเรือนแก้วพระร่วงที่พระวิหารพระประภม

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.41M_00002 โสเท็ลวังพญาไท

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.44M_00002 พระที่นั่งอนันตสมาคม

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.43M00028 เมืองจำลองดุสิตธานี

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.48M_00020 รัชกาลที่ 6 เปิดสะพานเจริญศรี พ.ศ. 2457

เจ้าพระยายมราชอ่านคำกราบบังคมทูล

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.51M_000070 หอประชุมโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.51M_000073 โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย คณะดุสิต

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.70M_00030 อนุสาวรีย์ทหารอาสา

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.79M_00020 อนุสาวรีย์หน้าสถานีรถไฟหัวลำโพง

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.95M_00023 วิหารทิศ ปางพระประสูติ พระปฐมเจดีย์ อยู่ด้านหลัง
พระร่วงโรจนฤทธิ์

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.95M_00029 พระปฐมเจดีย์

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.พท.5/8 รัชกาลที่ 6 ทรงส่งทหารอาสา

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.ภอ.002หวญ.28/3 พระราชวังบ้านปืน การวางศิลาพระฤกษ์
พระราชวังสมัยรัชกาลที่ 5

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.ภอ.002หวญ.67/6 พระราชวังบ้านปืน ภาพลายเส้น

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.ภอ.003หวญ.73/31 พิธีบรมราชาภิเษกเสด็จพระนคร 3 ธันวาคม
พ.ศ. 2457 พยุหยาตรา สกลมารค

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.ภอ.สบ.17/2(1) พระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมโภชเครื่องราชูปโภค

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.ภอ.สบ.19.21/1 พระปฐมเจดีย์ (สะพาน)

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.หวญ.34-45 รัชกาลที่ 6 ทรงฉลองพระองค์ชุดนายร้อยเบาเดอรัม

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.หวญ.555/69 รัชกาลที่ 6 ทรงฝึกซ้อมเสื่อป่า

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.หวญ.556/23 พระราชวังสนามจันทร์

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. ภาพ ภ.หวญ.556/25 พระราชวังสนามจันทร์

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 5 กระทรวงมหาดไทย ร.5 ม.2.14/61
เรื่องกรมหลวงดำรงตรวจราชการเมืองนครชัยศรี (21 สิงหาคม 2441)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 5 กระทรวงมหาดไทย 5ม. 72/7 เรื่อง สมเด็จพระบรมโอรสาเสด็จไปตรวจราชการหัวเมือง (25 ธันวาคม 2446 – 20 กรกฎาคม 2453)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 5 กระทรวงวัง ร.5 ว.22/1 เรื่อง สถาปนามงกุฎราชกุมาร (10 – 11 มกราคม 2437)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 5 กระทรวงวัง ร.5 ว.22/3 เรื่อง สถาปนามงกุฎราชกุมาร (12 กุมภาพันธ์ 2437 – 18 กันยายน 2439)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.6(พ)/30 เรื่องปฏิสังขรณ์ในบริเวณพระปฐมเจดีย์ (15 มกราคม – 23 กุมภาพันธ์ 2439)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.6(พ)/31 เรื่องพระสงฆ์และอารามวัดพระปฐมเจดีย์ เมืองนครชัยศรี (16 พฤษภาคม 2442)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ ร.5 ศ.6(พ)/32 เรื่องซ่อมพระปฐมและวัดพระปฐมเจดีย์ (29 มกราคม 2445 – 3 พฤศจิกายน 2452)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงกลาโหม ร.6 ก.1/12 เรื่อง ความเห็นเจ้าฟ้ากรมหลวงพิชณุโลกประชานารถ เรื่องจัดการเปลี่ยนแปลงราชการแผ่นดิน (8 มิถุนายน 2455)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงคมนาคม ร.6 คค.2/2 เรื่อง ประกาศเปลี่ยนนามกระทรวงโยธาธิการเป็นกระทรวงคมนาคมและตั้งกรมศิลปากร (27 มีนาคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.1/18 เรื่องศาสนาเปรสปีเตเรียนมิสชันนารี (25 เมษายน 2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.6.21/31 เรื่องพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษทูลเชิญให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับพระยศเป็นนายพลเอกพิเศษในกองทัพอังกฤษและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทูลเชิญพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษ เป็นนายพลเอกพิเศษในกองทัพสยาม (25 กันยายน 2458 – 4 สิงหาคม 2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.9/2 เรื่องพิพิธภัณฑสถานเมืองตูริน (15 ธันวาคม 2453 – 17 ธันวาคม 2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.9/7 เรื่องพิพิธภัณฑสถานปามา แปซิฟิก (31 มกราคม 2454 – 19 ธันวาคม 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.9/20 เรื่องเมืองซันฟรานซิสโกขอมอบพิพิธภัณฑสถานไม้ไว้สำหรับประจำเมือง (16 – 22 พฤศจิกายน 2458)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.9/25
เรื่องรัฐบาลฝรั่งเศสขอให้ส่งของไปแสดงพิพิธภัณฑ์เครื่องประดับที่กรุงปารีส (21 มิถุนายน –
7 มีนาคม 2466)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.15/1
เรื่องจดหมายเหตุเรื่องรักษาความเป็นกลางแห่งการสงครามซึ่งเกิดขึ้นใน พ.ศ. 2457 (11
สิงหาคม 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.15.1/1
เรื่องบันทึกกลับเรื่องความคิดที่จะให้กรุงสยามเข้าร่วมในสงคราม (8 กุมภาพันธ์ 2459 – 28
พฤษภาคม 2460)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.15.4/1
เรื่องรายงานพระองค์เจ้าจรัญศักดิ์ เรื่องการมหาสงครามในยุโรป (18 สิงหาคม 2457 – 7
มีนาคม 2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงต่างประเทศ ร.6 ต.15.6/1
เรื่องประกาศพระราชกระแสเรื่องสัมพันธ์มิตรมีชัยและการพระราชพิธีปฐมกรรมนมัสการพระ
รัตนตรัย (8 กรกฎาคม 2460 – 27 ธันวาคม 2461)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.1/37 เรื่อง
สร้างนางพระธรณีรัตนน้ำจากมวยผม (8 สิงหาคม 2460)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.1/45 เรื่อง
รักษาศิลปะโบราณ (เป็นความเห็นของนายตามาโย) (22 มีนาคม 2462 – 10 มีนาคม 2464)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.1/86 เรื่อง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จโรงเรียนราชวิทยาลัย (2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.4.1/90
เรื่องคำสั่งยกเรื่องราวกรมตำรวจพระนครบาล (5 ตุลาคม 2459 – 22 ตุลาคม 2461)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.7.4/5 เรื่อง
รายงานการเปิดประปาสามเสน (6 – 14 พฤศจิกายน 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.7.7/5 เรื่อง
รายงานอ่านเปิดสะพานเสาวณี (10 มกราคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.7.7/6 เรื่อง
อ่านถวายเปิดสะพานเฉลิมสวรรค์ 58 (22 ตุลาคม 2455)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.7.7/7 เรื่อง
กำหนดเปิดสะพานอุบลรัตน์ (26 เมษายน 2456)

- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.7.7/17
 เรื่องรายงานและพระราชดำรัสตอบเปิดสะพานเจริญทัศน์ (30 ธันวาคม 2458)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.7.7/24
 เรื่องข้อความที่คัดจากหนังสือพิมพ์ไทยวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2461 (23 มกราคม 2461)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.7.9/8 เรื่อง
 สะพานเจริญราษฎร์ 32 (31 ธันวาคม 2455)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.16/77
 เรื่องขอพระราชทานบำเหน็จความชอบให้แก่ผู้ที่ได้สนองพระเดชพระคุณและการสร้างพระที่นั่ง
 อนันต์ (27 ธันวาคม – 6 มกราคม 2459)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.16/95
 เรื่องขอพระราชทานทรงเครื่องราชอิสริยาภรณ์และสัญญาบัตรไปพระราชทานแก่ข้าราชการ
 ตามมณฑลต่าง ๆ (19 ธันวาคม 2460 – 16 ธันวาคม 2461)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/1 เรื่อง
 รวมพระราชพิธีฉลองตำหนักใหม่ (10 พฤษภาคม 2453 – 23 ธันวาคม 2463)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/14
 เรื่องพระราชพิธีหล่อพระพุทธรูปลำดับพระชนมพรรษา (8 ธันวาคม 2453 - 25 ตุลาคม 2457)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/16
 เรื่องเฉลิมพระราชมณฑลที่พระราชวังสนามจันทร์และสมโภชพระปฐมเจดีย์ (10 มีนาคม
 2453)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/30
 เรื่องหมายกำหนดการเกี่ยวกับการเสด็จไปประทับที่พระราชวังสนามจันทร์จังหวัดนครปฐมและ
 เสด็จกลับกรุงเทพฯ (21 สิงหาคม 2454 - 12 มีนาคม 2466)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/45
 เรื่องหมายกำหนดการพระราชกุศลรัตนัยบูชาและสมโภชพระไชยวัฒน์ประจำรัชกาล (12
 ตุลาคม 2455)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/56
 เรื่องหมายกำหนดการพระราชพิธีพุทธาภิเษกพระพุทธรูปรัตนูปถัมภ์ (แก้วมรกตน้อย) (21
 ธันวาคม 2457)
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/83
 เรื่องพระราชพิธีสังเวยพระป้ายหน้าพระที่นั่งเวหาศน์จำรูญเฉลิมพระที่นั่งพระราชวังพญาไท
 (19 สิงหาคม 2561 - 31 พฤษภาคม 2566)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17/85
เรื่องพระราชพิธีปฐมกรรมนมัสการพระรัตนตรัยบวงสรวงอดีตมหาราชในการที่สัมพันธมิตร
ใหญ่มีชายแก่หมู่อิราชไฟรี (16 พฤศจิกายน – 18 ธันวาคม 2461)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.17.1/3
เรื่องส่งรายงานราชการสำหรับเก็บข้อความลงในพระราชดำรัสในการเฉลิมพระชนมพรรษา (12
ธันวาคม 2454 – 9 ธันวาคม 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.18/4 เรื่อง
คำถวายไชยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2456 วันเฉลิมพระชนมพรรษา (1
มกราคม 2453 – 1 มกราคม 2461)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.18/10
เรื่องคำถวายไชยมงคลและพระราชดำรัสตอบในวันเฉลิมพระชนมพรรษา (1 มกราคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.18/21
เรื่องคำถวายไชยมงคลและพระราชดำรัสตอบในการต่าง ๆ พ.ศ. 2457 (23 ตุลาคม – 5
มกราคม 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.18/32
เรื่องคำถวายไชยมงคลและพระราชดำรัสอกรายการต่างๆ พ.ศ. 2458 (1 มกราคม - 4
มกราคม 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.18/38
เรื่องคำถวายไชยมงคลและพระราชดำรัสตอบในการต่าง ๆ (30 ธันวาคม – 11 มกราคม
2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.18/39
เรื่องคำถวายไชยมงคลในการเปิดสะพานเจริญสวัสดิ์ซึ่งได้สร้างขึ้นใหม่ในตำบลหัวลำโพง พ.ศ.
2459 (2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.6/2
เรื่องความเห็นเอกชนเรื่องจัดการบ้านเมืองประเทศสยาม (29 กันยายน 2455)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.6/3
เรื่องความเห็นเอกชนเรื่องความเจริญของประเทศสยาม (16 ตุลาคม – 16 พฤศจิกายน 2455)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.8/9
เรื่องประกาศแจ้งความว่าด้วยรัฐบาลสยามเป็นกลาง (11 สิงหาคม – 28 พฤศจิกายน 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.8/10
เรื่องความหายนะของพวกพ่อค้าเนื่องในการเกิดสงครามที่ยุโรป (13 สิงหาคม – 14
พฤศจิกายน 2457)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.8/34
เรื่องการสมโภชพระราชอาณาจักรพ้นจากสภาพสงครามและพระราชทานบำเหน็จความชอบแก่
กองทหารซึ่งกลับจากราชสงคราม (3 กันยายน – 11 ตุลาคม 2462)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.11/4
เรื่องพวงยิวแห่งบูรพาทิศของอัครพาทู (15 พฤศจิกายน 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.13/25
เรื่องจารึกพระบรมราชโองการในศิลาฤกษ์ โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (22 ธันวาคม 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.20.16/39
เรื่องพระราชดำรัสในงานบวงสรวงสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ณ พระสฎูป ตำบลดอนเจดีย์ (4
– 18 กุมภาพันธ์ 2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6น.21/7 เรื่อง
โปรดเกล้าสร้างสะพานที่ปากคลองตลาดเพื่อเป็นพระบรมราชูปถัมภ์ในการเฉลิมพระชนมพรรษา
ศก 130 พระราชทานพระนามว่าสะพานเจริญรัช (19 พฤษภาคม – 25 พฤษภาคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.21/14
เรื่องถนนประทัดทอง (31 พฤษภาคม – 26 มิถุนายน 2455)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.21/29
เรื่องสะพานที่จะโปรดเกล้าฯ ให้สร้างอุทิศเป็นพระราชกุศลในงานเฉลิมพระชนมพรรษา พ.ศ.
2458 มีอยู่ 2 แห่ง คือ สะพานข้ามคลองวัดสุทัศน์และวัดราชบพิธ ภายหลังโปรดเกล้าฯ ให้
สร้างข้ามวัดสุทัศน์พระราชทานนามว่าสะพานเจริญทัศน์ (9 มิถุนายน – 17 สิงหาคม 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.33.1/9
เรื่องกรุงเบลเยียมขอให้รัฐบาลสยามจัดส่งสิ่งของไปตั้งในการแสดงพิพิธภัณฑ์ (4 พฤษภาคม
2556 – 30 กันยายน 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.34/22
เรื่องแจ้งความกระทรวงมหาดไทยเรื่องทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จัดการป้องกันรักษาพระ
ปรางค์วัดมหาธาตุเมืองสวรรคโลกเก่า (16 กันยายน 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงนครบาล ร.6 น.39.1/6
เรื่องมิสเตอร์กินีขอใบอนุญาตเที่ยวดูตามวัดพิพิธภัณฑ์และหอพระสมุดเพื่อจะได้เตรียมทำ
(โบเชตตี) (22 – 27 พฤศจิกายน 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.3/19 เรื่องพระ
ราชดำรัสเฉลิม พ.ศ. 2460 – 2462 (21 ตุลาคม 2460 – 19 ธันวาคม 2462)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.3/3 เรื่องพระราช
ดำรัสตอบเฉลิม พ.ศ. 2454 – 2457 (26 ธันวาคม 2453 – 30 พฤศจิกายน 2457)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.3/21 เรื่องพระราชดำรัสตอบเฉลิม (1 พฤศจิกายน – 10 มกราคม 2463)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.3/31 เรื่องพระราชดำรัสตอบเฉลิม พ.ศ. 2466 (1 พฤศจิกายน – 31 ธันวาคม 2466)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.3/33 เรื่องพระราชดำรัสตอบเฉลิม พ.ศ. 2467 (1 พฤศจิกายน – 30 ธันวาคม 2467)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.4/3 เรื่องจะเสด็จประพาสญี่ปุ่นและยุโรป (18 เมษายน 2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.4/4 เรื่องจะเสด็จประพาสยุโรปและอินเดีย (19 กุมภาพันธ์ 2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.6/13 เรื่องพระบรมราโชบายการปกครองของรัฐบาล (31 พฤษภาคม 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.6/24 เรื่องพระราชนิยมทรงจัดระเบียบถึงการพระเมรุเฉพาะพระองค์ (10 พฤษภาคม 2463)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.1.7/4 เรื่องอศิวพาหุ (13 พฤษภาคม 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.2/24 เรื่องหนังสือที่ขนมาจากวังบูรพา “เรื่องสร้างปฐมราชานุสรณ์” (25 กุมภาพันธ์ – 13 มีนาคม 2470)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ. 3.1/64 เรื่องเจ้าพระยายาราช (16 พฤศจิกายน 2453 – 3 ธันวาคม 2466)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.6/22 เรื่องนามพระที่นั่งและสถานที่ต่าง ๆ ที่พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม (ม.ท.)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.10/26 เรื่องตั้งกองโบราณคดีในหอพระสมุดสำหรับพระนครสำหรับตรวจรักษาของโบราณ (1 ตุลาคม – 22 มกราคม 2466)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/2 เรื่องศรโบราณที่เก็บได้ที่เขาชอนเตือกกับรูปกระปี่ชู ครุฑพ่าห์ (26 – 27 มีนาคม 2453)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/5 เรื่องศิลาจารึกอักษรที่ศาลเจ้าพระปฐมเจดีย์ (6 มีนาคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/9 เรื่องก่อสร้างพระเจดีย์ที่ดอนพระเจดีย์ แขวงเมืองสุพรรณบุรี (6 กันยายน 2456 – 17 สิงหาคม 2513)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/10 เรื่องพระนาม
พระร่วงที่นครปฐม (5 มกราคม 2456 – 11 ตุลาคม 2466)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/21 เรื่องเชิญ
เทวรูปประดิษฐานยังหอพระแก้วพระราชวังสนามจันทร์ (17 – 28 มกราคม 2461)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/23 เรื่องรูป
เทพารักษ์สำหรับพระนครและรูปหลักเมือง (11 – 16 กันยายน 2462)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/26 เรื่องท้าว
หิรัญพนาสูร (28 มิถุนายน – 16 สิงหาคม 2465)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.12/30 เรื่องพระยา
กำจัดฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี ขอรูปพระร่วงไปหล่อ (24 มีนาคม 2466 – 7 พฤษภาคม
2467)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.16.6/1 เรื่องพระ
บรมราชาบาทพระราชนิพนธ์เทศนาสำหรับเสื่อป่า (6 พฤษภาคม 2454 – 8 สิงหาคม 2460)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.16.6/4 เรื่องเสื่อป่า
พระราชดำรัสในงานบวงสรวงสมเด็จพระนเรศวร ณ พระสถูป ตำบลอนเจดีย์ (28 มกราคม
2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.16.6/6 เรื่องพระ
ราชดำรัสพระราชทานแก่เสื่อป่าและคำพูดต่อท้ายพระเทศนาเสื่อป่า (22 กรกฎาคม 2457 –
4 กันยายน 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 เบ็ดเตล็ด ร.6 บ.17/7 คำพยานชั้นได้
สวน (1 – 8 มีนาคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงมหาดไทย ร.6 ม.2/7 เรื่อง
ประกาศตัวเมืองนครปฐม (2 กรกฎาคม 2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงมหาดไทย ร.6 ม.3.6ก/5
เรื่องรายงานประดิษฐ์รื้อฐานประดิษฐ์ เรื่องเหตุการณ์เมืองจีน (ลับ) (21 เมษายน – 14
ธันวาคม 2455)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงมหาดไทย ร.6 ม.7/1 เรื่อง
สร้างพระราชวังบ้านปืน เมืองเพชรบุรี ตลอดถึงการรักษาและยกพระราชทานเป็นที่ว่า
การเมืองภายหลังได้บำรุงรักษาเป็นพระที่นั่งสรรเพชรปราสาท ณ บัดนี้พระราชวังพระราม
ราชนิเวศน์ (5 พฤศจิกายน 2453 – 17 มกราคม 2461)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม ร.6 ย.1/17 เรื่อง หม่อมเจ้าพีระภาณีทิศาภิรมย์ราชธิดาว่าพระยาพจน์เปลี่ยนเทวรูปพระมหาพิชัยเศวตฉัตรที่ยืมไป (20 กันยายน 2557 – 18 กุมภาพันธ์ 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กรมราชเลขาธิการ ร.6 รล.7.1/4 เรื่องพระราชทานของในการเฉลิม พระที่นั่งอนันตสมาคม พ.ศ. 2459 (27 ธันวาคม 2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กรมราชเลขาธิการ ร.6 รล.7.1/7 เรื่องพระราชทานของไปตั้งที่พิพิธภัณฑสถานเบลเยียม (25 ธันวาคม 2464 – 11 มกราคม 2465)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กรมราชเลขาธิการ ร.6 รล.11/15 เรื่องกระทรวงพระคลังว่าด้วยให้คิดตราสำหรับ ประดับเครื่องทองรูปพรรณซึ่งเป็นฝีมือช่างชาวไทย (23 กุมภาพันธ์ 2457 – 29 สิงหาคม 2458)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กรมราชเลขาธิการ ร.6 รล.18/3 เรื่องอนุสาวรีย์ที่สถานีรถไฟหัวลำโพง (26 มิถุนายน – 6 กรกฎาคม 2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กรมราชเลขาธิการ ร.6 รล.18/4 เรื่องอนุสาวรีย์ทหารอาสาในงานพระราชสงคราม (7 สิงหาคม 2462 – 19 กรกฎาคม 2465)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.1/12 เรื่อง (พระบรมมหาราชวัง) พระป่าเลไลย์ (12 กรกฎาคม 2455 – 27 กันยายน 2464)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.1/29 เรื่องเล็ก พระราชพิธีหมั้นพระองค์เจ้าวัลลภาเทวี (15 – 16 มีนาคม 2463)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.1/31 เรื่อง สถาปนาพระวรวงษ์เธอพระองค์เจ้าลักษมีลาวัณ (1 – 9 กันยายน 2464)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.2/27 เรื่อง ประกาศถอนพระนามสมเด็จพระบรมราชินีควรเรียกพระนามว่าสมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจีพระวรราชชายา (16 กันยายน 2468)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.9/4 เรื่องรายงาน การก่อสร้างและซ่อมแซมสิ่งต่างๆ ที่กรมศิลปากรมีรายการซ่อมสร้างพระบรมมหาราชวัง ดำเนินเจ้าจอม จัดทำเป็นรายงานประจำปี มีการซ่อมสนามจันทร์และสร้างใหม่ด้วย (พ.ศ. 2457)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.17/32 เรื่องเฉลิม พระที่นั่งอนันตสมาคม (26 ธันวาคม 2459 – 8 กุมภาพันธ์ 2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.17/46 เรื่องพระราชพิธียกเศวตฉัตรพระที่นั่งต่างๆ (25 พฤษภาคม 2466)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.17/52 เรื่องพระราชพิธีหล่อพระนิโรคนันตราย (27 – 30 พฤษภาคม 2468)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.17/53 เรื่องพระราชพิธีศิริราชสมบัติรัชพรรษารัชกาลที่ 6 เสมอด้วยรัชกาลที่ 2 (17 – 27 ธันวาคม 2468)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.18/12 เรื่องสมเด็จพระมหาสมณเจิมพิมพ์พระอรธกถาปกรณ์สำหรับงานพระศพสมเด็จพระราชชนนีพระพันปีหลวง (1 – 4 มกราคม 2462)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.25/6 เรื่องซ่อมแซมเทวสถาน (13 กรกฎาคม – 16 สิงหาคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงวัง ร.6 ว.25/8 เรื่องสร้างพระที่นั่งราชฤดี (28 – 30 สิงหาคม พ.ศ. 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงมหาดไทย ร.6 ม.7/1 เรื่องสร้างพระราชวังบ้านปืน เมืองเพชรบุรี ตลอดจนการรักษาและยกพระราชทานเป็นที่ว่าการเมืองภายหลังได้บำรุงรักษาเป็นพระที่นั่งสรรเพชรปราสาท ณ บัดนี้พระราชวังพระรามราชนิเวศน์ (5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2453 – 17 มกราคม 2461)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงมหาดไทย ร.6 ม.7/5 เรื่องประเมินค่าเงินค่าบำรุงรักษาพระราชวังสรรเพชรปราสาทจังหวัดเพชรบุรี และพลับพลาเขาช่องกระจก พระตำหนักหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (15 พฤษภาคม 2459 – 8 สิงหาคม 2468)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงมหาดไทย ร.6 ม.7/6 เรื่องสร้างพระราชวังที่ป้อมเพชรกรุงเก่า (26 มกราคม - 20 มีนาคม 2459)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.1/1 เรื่องรายงานการประชุมข้าหลวงเทศาภิบาลแผนกกระทรวงธรรมการ (15 ธันวาคม 2453 – 11 กรกฎาคม 2466)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.1/11 เรื่องการแสดงศิลปการแลหัตถกรรม (1 ตุลาคม 2455 – 3 กรกฎาคม 2467)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.1/120 เรื่องรายงานกระทรวงธรรมการ ฉบับที่ 6 ประจำปีพุทธศักราช 2456 (2456)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.4/30 เรื่องโรงเรียนข้าราชการพลเรือน จุฬาลงกรณ์ (23 ธันวาคม 2453 – 6 สิงหาคม 2468)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.4/59 เรื่องโรงเรียนมหาดเล็กหลวง (11 มกราคม 2453 – 20 ธันวาคม 2467)

- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.4/62
เรื่องสร้างโรงเรียนมหาดเล็กหลวงและหอสมุดที่สวนกระจง (24 พฤษภาคม 2458 – 15 มีนาคม 2462)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.9.1/80
เรื่องปฏิสังขรณ์พระปฐมเจดีย์รายวัดพระปฐมเจดีย์เมืองนครชัยศรี รศ. 129 (9 มกราคม 2453 – 12 มีนาคม 2460)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.9.1/81
เรื่องปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปยืนที่จะเชิญมาแต่เมืองสวรรคโลก (3 พฤษภาคม 2454)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ ร.6 ศ.12/17
เรื่องการนมัสการพระพุทธรูปชินราชวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม (16 พฤศจิกายน 2457 – 12 มีนาคม 2462)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารกรมราชเลขาธิการรัชกาลที่ 7 กระทรวงมหาดไทย ร.7 ม.26.5/3
เรื่องพระราชนิเวศน์ใหม่ ณ มฤคทายวัน (31 กรกฎาคม 2466 – 2 ธันวาคม 2467)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารส่วนบุคคล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ สบ. 2.21/6 เรื่อง
ลักษณะการปกครองประเทศสยามแต่โบราณ (8 ตุลาคม 2470)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารส่วนบุคคล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ สบ. 2.24/9 เรื่อง
คำกราบบังคมทูลในพระราชพิธีเปิดสะพานพระราม 6 และพระราชดำรัส (8 พฤศจิกายน 2467)
- หอบจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสารส่วนบุคคล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ สบ. 2.41/20
เรื่อง Technical and Science supplement to the record Rama VI bridge (กรกฎาคม พ.ศ. 2476)
- หอบสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 “เสด็จไปขอพระธาตุที่ปฐมเจดีย์” หนังสือสมุดไทดำ
อักษรไทย ภาษาไทย เส้นดินสอด ไม่ปรากฏ จ.ศ. เลขที่ 225.

เอกสารชั้นรอง

- กรณีการ ต้นประเสริฐ. (2553). *พระราชวังพญาไทวันวารห้าแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- กรณีกรม สุวรรณนนท์. (2524). *พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการสร้างชาติไทย*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชา
ประวัติศาสตร์.
- กรมศิลปากร. (2515). *สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร*. พระนคร: การศาสนา.
- กรมศิลปากร. (2545). *พระพุทธรูปสำคัญ*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- กรมศิลปากร. (2558). *ประชุมจารึกภาคที่ 8*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

- กรมศิลปากร. (2561). *เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงก่อตั้งวรรณคดีสโมสร*. สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก [http://www.finearts.go.th/literature and history/component/smilebook/book/49.html?page=5&tmpl=component](http://www.finearts.go.th/literature%20and%20history/component/smilebook/book/49.html?page=5&tmpl=component)
- กาญจนาภรณ์ เวชศาสตร์. (2545). *พระราชวังสนามจันทร์*. กรุงเทพฯ: ไทยดีไซน์.
- กาญจนาภรณ์ เวชศาสตร์. (2550). หลากมิติแห่งราชศิลปะสยาม: พระราชวังสนามจันทร์. ใน *วรชาติ มีชูบท (บรรณาธิการ). พระราชวังสนามจันทร์และเสื่อป่ากับการรักษาความมั่นคงของชาติ* (หน้า 15 – 29). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กฤษณก ลิ้มพัฒนานนท์ชัย. (2556). *พระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวต่อการก่อรูปของงานสถาปัตยกรรมแบบรัชกาลในรัชสมัย พ.ศ. 2453 – 2468*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, ภาควิชาประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม.
- ไกรฤกษ์ นานา. (2561). “ประวัติ” และ “อิทธิพล” รูปล้อการเมืองไทยสมัยรัชกาลที่ 5. *ศิลปวัฒนธรรม* 39(7), 118 – 142.
- ศีกฤทธิ ปราโมช, ม.ร.ว.. (2528). “ปาฐกถานำเรื่องศิลปกรรมสมัยใหม่” ใน *บันทึกการสัมมนา ศิลปกรรมหลัง พ.ศ. 2475*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันไทยคดีศึกษา.
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2469). “พระราชนิพนธ์ศิลาจารึกที่ศาลเจ้าพระปฐมเจดีย์” ใน *เรื่องพระปฐมเจดีย์*. พระนคร: โสภณพิพิธธนากร.
- จมีนอมรตรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช). (2511). *กำเนิดพระราชวังสนามจันทร์และองค์พระปฐมเจดีย์*. พระนคร : องค์การค้าคุรุสภา.
- จมีนอมรตรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช). (2512). *พระราชกรณียกิจสำคัญในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 6*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- จมีนอมรตรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช). (2513). *ดุสิตธานีเมืองประชาธิปไตยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จมีนอมรตรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช). (2513ก). *พระราชกรณียกิจสำคัญในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 8 เรื่องการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- จมีนอมรตรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช). (2514). *พระราชกรณียกิจสำคัญของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 4*. พระนคร: องค์การค้าคุรุสภา.
- จมีนอมรตรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช). (2520). *พระราชกรณียกิจสำคัญในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเรื่องอนุสรณ์ดอนเจดีย์พระนเรศวร*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- จมีนอมรตรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช) และนงเยาว์ กาญจนจारी. (2524). *โรงเรียนมหาดเล็กหลวง ในสารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 2* (หน้า 530 – 535). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.

- จิรัสสา คชาชีวะ. (2540). *พระพิฆเนศวร์ : คติความเชื่อและรูปแบบของพระพิฆเนศวร์ที่พบในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2510). *ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2459 – 2590*. พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- จุลลา อன்றถ, ม.ล.. (2513). *กำเนิดและความเป็นมาของลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์, ภาควิชาการปกครอง.
- เจดีย์ยุทธหัตถี จังหวัดตาก. (2561). สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2561, จาก https://4.bp.blogspot.com/-kjjYIsEjVoQ/UaCVuB_Woji/AAAAAAAAADM0/G64t8rTZqWM/s1600/IMG_1879.JPG
- ฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร. (2561). ภาพล้อและการ์ตูนการเมืองในสังคมไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2465 – 2475. สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2561, จาก [http://file:///C:/Users/SDU/Downloads/289-306-1-PB%20\(1\).pdf](http://file:///C:/Users/SDU/Downloads/289-306-1-PB%20(1).pdf)
- ธิดิมา พิทักษ์ไพรวลัย. (2524). สงครามโลกครั้งที่ 1 บทบาทของประเทศไทย. ใน *สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 2* (หน้า 689 – 710). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- ชาติรี ประกิตนันทการ. (2550). *การเมืองและสังคมในศิลปสถาปัตยกรรม สยามสมัย ไทยประยุกต์ ชาติ นิยม*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และเผ่าทอง ทองเจือ. (2525). *ศิลปกรรมหลัง พ.ศ. 2475*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันไทยคดีศึกษา.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2518). *การเมือง-การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย (พ.ศ. 1893 – 2475)*. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ชัยโรจน์ เจนอำรง. (2534). *การปฏิสังขรณ์พระตำหนักขาลิมงคลอาสน์, พระราชวังสนามจันทร์ พระตำหนักมารีราชรัตบัลลังก์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยโรจน์ เจนอำรง. (2550). “เรือนไม้สมัยรัชกาลที่ 6” ใน *พระราชวังสนามจันทร์และเสื่อป่ากับการรักษาความมั่นคงของชาติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แบรดเลย์, แดน บีช. (2514). *อักษรวิธานศัพท์*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระยา. (2546). *ความทรงจำ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ตรี อมาตยกุล. (2516). *เจดีย์ยุทธหัตถี*. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์.
- ตำหนักมหาราช อ่างศิลา. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, <https://yotagram.com/p/1601429370533532845/>
- ทรงสรรค์ นิลกำแหง. (2524). อนันตสมาคม, พระที่นั่ง. ใน *สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 2* (หน้า 689 – 710). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.

- ทศพงษ์ ตระกูลโชคอำนวย. (2555). *ความสำคัญเชิงการเมืองของพระราชวังสนามจันทร์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, คณะรัฐศาสตร์, ภาควิชาวิชาการเมืองการปกครอง.
- ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2540). *การปรับตัวทางความรู้ ความจริงและอำนาจของชนชั้นนำสยาม พ.ศ. 2375 – 2411*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาประวัติศาสตร์.
- ทวี มุขธระโกษา. (2506). *พระมหาธีรราชเจ้า*. พระนคร: แพร่พิทยา.
- ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. (2547). *พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 4 ของเจ้าพระยาทิพากรวงศ์มหาโกษาธิบดี*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- เทพ บุญตานนท์. (2559). *การเมืองในการทหารไทยในสมัยรัชกาลที่ 6*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ธงชัย วินิจจะกุล. (2559). *โฉมหน้าราชาชาตินิยม*. กรุงเทพฯ: ฟาเดียวกัน.
- ธงทอง จันทรางศุ. (2529). *สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า*. กรุงเทพฯ: ธนาคารทหารไทย.
- ธนากร เบ็ญพาด. (2557). *แนวความคิดการออกแบบจิตรกรรมเทพชุมนุมฝีมือพระยาอนุศาสตร์จิตรกร (จันทร์ จิตรกร)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะโบราณคดี, ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ.
- ธนาวิ โชติประดิษฐ์. (2553). *การเมืองในภาพของมูस्ताฟา เคมาล ออตตาเติร์ก : การเมืองและการแย่งชิงความทรงจำเกี่ยวกับ "พ่อของชาวเติร์ก" ใน ความทรงจำ : ปัจฉิมลิขิตของการลืม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะโบราณคดี.
- นงเยาว์ กาญจนจारी. (2524). ราชฤดี, พระที่นั่ง. ใน *สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 2* (หน้า 520 – 522). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- นงเยาว์ กาญจนจारी. (2524). สิตลลภิมย์, พระที่นั่ง. ใน *สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 2* (หน้า 833 – 835). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- นวลผจง เสวตเวช. (2524). สนามจันทร์, พระราชวัง. ใน *สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 2* (หน้า 689 – 710). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- นวลผจง เสวตเวช. (2550). พระราชวังสนามจันทร์. ใน *วรชาติ มีชูบท (บรรณาธิการ). พระราชวังสนามจันทร์และเสื่อกำกับการรักษาความมั่นคงของชาติ* (หน้า 60 – 72). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นริศรานุกัตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยา และดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. (2504). *สาส์นสมเด็จพระ*. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2557). *ชาติไทย เมืองไทย แบบเรียน และอนุสาวรีย์ : ว่าด้วยวัฒนธรรม, รัฐ และรูปการจิตสำนึก*. กรุงเทพฯ: มติชน.

- นฤมล บุญญานิตย์. (2548). *การบูรณปฏิสังขรณ์พระปฐมเจดีย์ : กรณีศึกษาจากเอกสารจดหมายเหตุ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะโบราณคดี, ภาควิชาภาษา
ตะวันออก.
- นิธิ สถาปิตานนท์ และวรชาติ มีชูบท. (2553). *100 ปี ศิลปะ สถาปัตยกรรม วิชาวุธวิทยาลัย*.
กรุงเทพฯ : ลายเส้น.
- เนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว. (2553). *รัฐสยามกับล้านนา พ.ศ. 2417 – 2476*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาประวัติศาสตร์.
- เน่งน้อย ศักดิ์ศรี, ม.ร.ว.. (2536). *มรดกสถาปัตยกรรมกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ (1984).
ประชุมพงศาวดารภาคที่ 25 เรื่องสถานที่แล้วตฤซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ 4. (2465). พระนคร:
โสภณพิพรรฒธนากร พิมพ์ในงานศพนายห้อยองค์ภรรณสุด พฤษภาคม 2465.
- ปีน มาลากุล. ม.ล.. (2524). ภาพและภาพฝีพระหัตถ์, การประกวด ใน *สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 1* (หน้า 460 – 473). กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์.
- ปีน มาลากุล. ม.ล.. (2539). *งานละครของสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้า
เจ้าแผ่นดินสยาม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พระที่นั่งสนามจันทร์*. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0e/Sanam_Chan.jpg
- พระที่นั่งพิมานจักรี*. (2561). สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://www.bloggang.com/data/net-mania/picture/1317054106.jpg>
- พระที่นั่งราชฤดีในพระบรมมหาราชวัง*. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d2/Ratcharuedee.jpg>
- พระที่นั่งสีตลาภิรมย์*. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก http://www.laksanathai.com/book4/LargeImages/216_02.jpg
- พระที่นั่งอนันตสมาคม*. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.travelingthruhistory.com/ananta-samakhom-throne-hall/>
- พระราชวังมฤคทายวัน*. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.govivigo.com/content/ideas/5805/5805c60f5b5aa07c298b4572-2-full-ideas.jpg>
- พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. (2506). *พระราชหัตถเลขาและหนังสือกราบบังคมทูล*. พระนคร :
องค์การค้าของคุรุสภา.
- พิจิตร พูนพานิช. (ม.ป.ป.). *สะพาน ชุด "เจริญ--" นำหน้า ในสมัย ร.6*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2472). *พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว*. พระนคร: ราชบัณฑิตยสภา.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2484). *ปลูกใจเสือป่า*. พระนคร: อำนวยการศิลป์.

- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2504). *ประมวลนิทานพระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ 6*. พระนคร: ก้าวหน้า.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2517). *จดหมายเหตุรายวันในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.ศ. 131*. พระนคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2520). *เทศนาเสือป่าฉบับนักเรียน*. กรุงเทพฯ: บรรณการ.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2526). *เที่ยวเมืองพระร่วง*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- มะลิฉัตร เอื้ออนันท์. (2545). *พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2531ก). *ดุสิตสมิต เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2531ข). *ดุสิตสมิต เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2531ค). *ดุสิตสมิต เล่ม 9*. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2531ง). *ดุสิตสมิต เล่ม 3*. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มัทนา เกษกมล. (2517). *วิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ด้านการเมืองการปกครองของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. (พ.ศ. 2453 – 2468)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต).
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาประวัติศาสตร์.
- ราม. วชิราวุธ. (2552). *ประวัติต้นรัชกาลที่ 6*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง. (2547). *ความเปลี่ยนแปลงทางรูปแบบและแนวความคิดของอนุสาวรีย์ไทยที่อุทิศให้วีรชน. ใน รวบรวมบทความทางวิชาการคณะโบราณคดีปี 2547*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะโบราณคดี.
- วรชาติ มีชูบท. (2552). *พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม*. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- วรชาติ มีชูบท. (2555). *ภาพล้อผีพระหัตถ์ถวัลย์ในรัชกาลที่ 6*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- วรชาติ มีชูบท. (2561). *จดหมายเหตุวชิราวุธ 6*. สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2561, จาก http://www.vajiravudh.ac.th/VC_Annals/vc_annal6.htm
- วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (2514). *ประมวลพระราชนิพนธ์ พระราชหัตถ์ถวัลย์ – ลายพระหัตถ์*. พระนคร: ธนาคารกรุงศรีอยุธยา.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2525). *การศึกษาศิลปะในสองร้อยปี. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร* 5(1), 144 – 152.
- วิราวรรณ นฤปิตติ. (2560). *การเมืองเรื่องพระพุทธรูป*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วิลาสวงศ์ พงศบุตร. (2524). *จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 2 (หน้า 68 – 77)*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.

- วัดส้ม ออยุธยา. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/faab/2015/10/23/entry-1>
- วัดเบญจมบพิตร. (2561). สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://hotaaaaaa.files.wordpress.com/2015/02/7.jpg>
- วันชัย แก้วไทรสุน. (2535). การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, ภาควิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม.
- ศรีนาถ สุริยะ, คุณหญิง. (2524). มฤคทายวัน, พระราชินีเวศน์. ใน สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 1 (หน้า 474 – 478). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- สมคิด จิระทัศนกุล. (2556). งานออกแบบสถาปัตยกรรมไทยผีพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.
- สมชาติ จิ่งสิริอารักษ์. (2553). สถาปัตยกรรมแบบตะวันตกในสยามสมัยรัชกาลที่ 4 – พ.ศ. 2480. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สมเกียรติ วันทะนะ. (2544). อุทยานวัฒนธรรมเมืองร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สะพานเจริญศรัทธา. (2561). สืบค้น 20 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <https://pantip.com/topic/37388763>
- สะพานเจริญสวัสดิ์ 36 . (2561). สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://stonehenge.co.th/2014/images/HistoricalConservation/bridge1.jpg>
- สายพิน แก้วงามประเสริฐ. (2537). ภาพลักษณ์ท้าวสุรนารีในประวัติศาสตร์ไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, ภาควิชาประวัติศาสตร์.
- สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. (2524). พระราชประวัติ ใน สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 1 (หน้า 355 – 377). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- สุธี คุณาวิชยานนท์. (2546). จากสยามเก่าสู่ไทยใหม่: ว่าด้วยความพลิกผันของศิลปะจากประเพณีสู่สมัยใหม่และร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, หอศิลป์.
- สุนทรพิพิธ, พระยา. (2514). พระมหากษัตริย์แห่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร: กรมการปกครอง.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, ม.จ.. (2512). เรื่องพระปฐมเจดีย์กับน้ำเตี้ยว. พระนคร: ไทยแบบเรียน.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, ม.จ.. (2522). ศิลปะในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์. ม.ร.ว.. (2535). พระพุทธปฏิมาในพระบรมมหาราชวัง. กรุงเทพฯ: สำนักราชเลขาธิการ.

- สุริย์ ทรัพย์สุนทร. (2528). *พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับแนวพระราชดำริทางด้านพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อการดำเนินการปกครองประเทศ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาประวัติศาสตร์.
- เสฐียร พันธงชัย. (2513). *พระมงกุฎเกล้าฯ และเจ้าฟ้าเพชรรัตนฯ*. พระนคร: แพร่พิทยา.
- แสงสุรีย์ ลดาวัลย์. ม.ร.ว.. (2519). *พระมหาปราสาทและพระราชมณเฑียรในพระบรมมหาราชวัง*. กรุงเทพฯ: สำนักพระราชวัง.
- สันติ เล็กสุขุม. (2535). *เจดีย์ความเป็นมาและคำศัพท์เรียกประกอบเจดีย์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สำนักพระราชวัง. (2554). *หมู่พระมหามณเฑียร*. กรุงเทพฯ: พงษ์วรินทร์.
- สำนักพระราชวัง. (2547). *พระบรมมหาราชวัง*. กรุงเทพฯ: ดินดีเซ็น.
- สำนักสถาปัตยกรรม, กรมศิลปากร. (2557). *งานมณฑลศิลปสำคัญในประวัติศาสตร์เพื่อเทิดพระเกียรติพระบรมราชจักรีวงศ์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- อภิรักษ์ โปษยานันท์. (2536). *จิตรกรรมและประติมากรรมแบบตะวันตกในราชสำนัก*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- อุสาค์ มากันต์. (2524). พระราม 6, สะพาน และสะพานอื่นๆ ใน *สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 1* (หน้า 408 – 414). กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.
- เอกสุดา สิงห์ลำพอง. (2560). “ภาพจำลองการเลิกทาส”, *จิตรกรรมฝาผนังที่พระที่นั่งอนันตสมาคม* ใน *บันทึกไว้ในงานจิตรกรรม*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.

บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ

- Ananta samakhom*. (2018). Retrieved 10 January, 2018 from <http://www.nationmultimedia.com/detail/national/30326772>
- Ananta samakhom painting*. (2018). Retrieved 10 March, 2018 from <http://2017.sadoodta.com/content/พระที่นั่งอนันตสมาคม-ananta-samakhom-throne-hall-ความอลังการสวยงาม-สมกับเป็นศิลปะแห่งแผ่นดิน>
- Ananta samakhom Throne Hall*. (2018). Retrieved 15 January, 2018 from <http://www.travelingthruhistory.com/ananta-samakhom-throne-hall/>
- basilica latin cross*. (2018). Retrieved 20 January, 2018 from <http://charvoo.com/traditional-church-floor-plan-notable/steel-church-buildings-metal-church-buildings-quotes/>

- Baroque German*. (2018). Retrieved 20 January, 2018 from <https://www.wisconsinhistory.org/Records/Property/HI16293>
- Charoensawas bridge*. (2018). Retrieved 10 January, 2018 from <http://www.chiangmai-then-and-now.com/charoensawas-bridge-36/>
- Chenonceau*. (2018). Retrieved 10 January, 2018 from https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8f/Chateau_Chenonceau_-_France_-_panoramio.jpg
- Half Timber England*. (2018). Retrieved 10 January, 2018 from https://architecturestyles.files.wordpress.com/2011/10/copy-of-img_6003.jpg
- Greene, S. (1970). King Wachirawut's Policy of Nationalism, In T. Bunnag, & M. Smithies (Eds.) *Memoriam Phya Anuman Rajadhon*. Bangkok: The Siam Society.
- Skinner, W. (1962). *Chinese Society in Thailand: An Analytical History*. New York: Cornell University Press.
- Smith, A. D. (1988). *Nationalism Theory, Ideology, History*. London: Blackwell.
- Thompson, V. (1967). *Thailand: the new Siam*. New York: Paragon Book Reprint.
- Vella, W. F. (1978). *Chaiyo! King Vajiravudh and the development of Thai Nation*. Honolulu, Hawaii: University press of Hawaii.

สัมภาษณ์

- ศักดิ์บุล ไกรฤกษ์. หัวหน้าอาคารสิ่งแวดล้อม โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย. (9 กุมภาพันธ์ 2561). สัมภาษณ์.